

הדף היומי בהלכה

Dirshu
דרשו ד' ועזו
קרן פולטית לחינוך
עידוד לימוד התורה

יום חמישי ב' באדר א' תשע"ו

הלכות תפילה סימן פט-צ עמוד קכא

ב'דף היומי בהלכה' הנלמד היום נעסוק בנושא:

מתי יש להעדיף תפילה בישיבה על פני תפילה בעמידה? • מהו הזמן המוקדם ביותר לכל חלקי התפילה? • וגם: מדוע אסור לעמוד במקום גבוה בתפילת העמידה?

מתי יש להעדיף תפילה בישיבה על פני תפילה בעמידה?

מי שנאלץ לצאת לדרך בשעת בוקר מוקדמת, באופן שאינו יכול להתפלל 'כותיקין' טרם צאתו - יתפלל לפני הנץ. אולם אם צריך לצאת לפני זמן 'משיכיר', ואם יתפלל בדרך לא יוכל לעמוד בתפילת העמידה - לדעת השולחן ערוך יתפלל בביתו את תפילת העמידה בהגיע זמן 'האיר המזרח', ויקרא קריאת שמע עם ברכותיה בדרך, בהגיע זמן משיכיר; אך יש אומרים שיתפלל את כל התפילה כסדרה בדרך, בזמנה הראוי, על אף שיצטרך להתפלל את תפילת העמידה בישיבה או תוך כדי הליכה, והמנהג כדעה זו. [סימן פט, סעיף ח, ס"ק לט, מ-דמב, וביה"ל ד"ה בשעת; ביאורים ומוספים דרשו,

[50]

מהו הזמן המוקדם ביותר לכל חלקי התפילה?

מי שנאלץ להתפלל תפילת שחרית לפני הנץ - לא יאמר קריאת שמע וברכותיה ולא יברך על הטלית והתפילין לפני זמן 'משיכיר'; ובדיעבד, אם בָּרַךְ לפני זמן משיכיר, לאחר עלות השחר, לא יברך שנית. ואת ברכות השחר - למעט ברכת 'אשר נתן לשכוי' - ניתן לכתחילה לברך אף לפני עלות השחר; ואת פרשיות הקרבנות עדיף לומר ביום, אך כשאין פנאי לכך, ניתן לאומרו בלילה. ופסוקי דזמרה - ניתן לאומרו עם ברכותיהם לפני זמן משיכיר, ונחלקו הפוסקים אם מותר אף לפני עלות השחר. [סימן פט, ס"ק לט-מ; ביאורים ומוספים דרשו, 49-47; ביה"ל סימן סא, סעיף א, ד"ה זמן]

מדוע אסור לעמוד במקום גבוה בתפילת העמידה?

בתפילת העמידה אסור לעמוד על גבי חפץ כלשהו - כגון כסא או ספסל - משלוש סיבות: 1. במצב כזה קשה לכוון בתפילה בשל החשש לנפילה; ולכן אסור לעמוד על כל חפץ שגובהו משמעותי. 2. התפילה דומה לעבודה במקדש, שבה היתה חובה לעמוד ישירות על קרקע העזרה. 3. העמידה במקום שגובהו שלשה טפחים (24-28.8 ס"מ, לשיטות השונות) ויותר, או על גבי כריות וכיוצא בהן - אינה מתאימה לעמידה לפני המלך; ומסיבה זו אסור לעמוד אף על גבי קרקע הגבוהה מסביבתה, ולא דווקא על גבי חפץ. [סימן צ, סעיף א וס"ק א, ב וז; ביאורים ומוספים דרשו, 2, 4 ו-5; וראה שם, 1]

אתמול למדנו

- משעה ש'האיר פני כל המזרח', אסור לאדם הרגיל להתפלל ביחידות, להתחיל בלימוד תורה ביחידות בביתו, או בבית מדרש שלא אמורה להתקיים בו תפילת שחרית.
- החל מחצי שעה לפני עלות השחר אסור לאכול 'אכילת קבע', דהיינו פת, עוגה או משקה משכר, בכמות הגדולה מ'כביצה', עד לאחר הנחת תפילין, קריאת שמע ותפילה.
- החל מעלות השחר אסור להכנס ל'בית המרחץ' עד לאחר קריאת שמע ותפילה. ויש מפוסקי זמננו שהורו כי רחיצה במקלחת אף היא אסורה, אלא שנוהגים להקל בכך לצורך טבילה במקוה.

מחר נלמד

- מי נקרא 'חצוף' בגין המקום שבו בחר להתפלל?
- באיזה מקרה ראוי להסתכל מבעד לחלון במהלך תפילת העמידה?
- מה הן ההלכות המיוחדות למתפלל בסמוך לבית הכנסת?